

2. Normatovna, N. N. (2022). Problems in Enhancing Oral Speech Skills of English as a Foreign Language and Chances to Eliminate Them. International Journal on Integrated Education, 5(12), 96-99. Retrieved from <https://journals.researchparks.org/index.php/IJIE/article/view/3762>

3. Jalolov J. Chet tili o'qitish metodikasi, O'qituvchi "Nashriyot - matbaa ijodiy uyi Toshkent-2012

4. Bove N, Stewart J (2009) The utility of shadowing. In: Stoke AM (ed.) JALT 2008 Conference Proceedings. Tokyo: JALT, 888–900.

5. Kadota, S. (2007). Shadowing to Ondoku no kagaku [Science of shadowing and oral reading]. Tokyo: Cosmopier

ДАСТЛАБКИ БОСҚИЧДА ЧЕТ ТИЛИНИ ЎҚИТИШДА ЯНГИ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ

Шодиева Гулноза Нематиллоевна,
СамИСИ "Тилларни ўқитиш"
кафедраси ассистент-ўқитувчиси

Олимов Мирзобек,
СамИСИ Қўшма таълим факультети
талабаси **Лапасов Дилшод,**
СамИСИ Қўшма таълим факультети талабаси

Аннотация: Чет тилини ўқитишда нафақат замонавий техник воситалар ва ўқитишнинг янги шакллари ва усуллари, балки интерфаол, мулоқотга йўналтирилган таълим тамойилини амалга оширишга ёрдам берадиган, ўқувчиларнинг хусусиятларини, уларнинг даражаси ва мойиллигини ҳисобга олган ҳолда индивидуаллаштириш ва фарқлашни таъминлайдиган ўқув жараёнига мутлақо янги ёндашув назарда тутилади.

Калит сўзлар: ахборот технологиялари, ресурс, тренинг, баркамол авлод, касбий фаолият, электрон манба

Аннотация: Обучение иностранному языку предполагает совершенно новый подход к учебному процессу, который способствует внедрению не только современных технических средств и новых форм и методов обучения, но и принципа интерактивного, коммуникативно-ориентированного обучения, индивидуализации и дифференциации с учетом особенностей обучающихся, их уровня и склонностей.

Ключевые слова: информационные технологии, ресурс, обучение, гармоничное поколение, профессиональная деятельность, электронный ресурс

Annotation: Teaching a foreign language involves a completely new approach to the educational process, which promotes the introduction of not only modern technical means and new forms and methods of teaching, but also the principle of interactive, communication-oriented learning, individualization and differentiation, considering the characteristics of students, their level and inclinations.

Key words: information technology, resource, training, harmonious generation, professional activity, electronic resource

Ҳозирги вақтда чет тилини ўқитишнинг мақсади талабаларнинг коммуникатив кўникмаларини, яъни чет тилини амалий билишни ривожлантиришдир. Келажакдаги касбий фаолият жараёнида ўз-ўзини тарбиялаш учун ҳам оғзаки ва ёзма мулоқот учун фойдаланишга имкон берадиган чет тилини билишдир. Чет тили алоқасининг бошқа ваколатлари билан биргаликда таълим компетенцияси битирувчиларнинг ҳар бирига касбий соҳада муваффақият қозониш ва ўзини шахс сифатида тўлиқ англаш имкониятини беради.

Ўқитувчининг вазифаси эса мулоқотга, ўз-ўзини тарбиялашга қодир шахсни тарбиялашдир. Чет тилларни ўқитишнинг замонавий жараёнида ушбу жараённи талабалар учун мазмунли, самарали ва қизиқарли қилиш учун мақбул шароитларни яратиш зарур. Шу мақсадда ўқитувчилар талабалар ишини фаоллаштиришга ёрдам берадиган турли усул ва методлардан фойдаланадилар. Шу билан бирга, компьютер технологиялари ва Internet ресурсларидан фойдаланиш бу жараёнда бебаҳо ёрдам беради.

Янги авлод ўқитувчилари фанни ўрганиш мазмуни ва мақсадларига тўлиқ мос келадиган, ўқувчиларнинг individual хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда баркамол ривожланишига ҳисса қўшадиган технологияларни аниқ танлаб олишлари ва қўллашлари керак. Ахборот технологияларидан фойдаланиш мумкин:

1. адабиётларни қидириш учун а) таълим муассасаси кутубхонасининг электрон каталогда; б) Интернетда Internet Explorer каби браузерлар ёрдамида ва ҳоказо., турли хил қидирув тизимлари;

2. абстрактлаш, эслатма олиш, изоҳлаш, иқтибос келтириш ва ҳоказоларда адабиёт билан ишлаш учун.;

3. электрон луғатлардан фойдаланган ҳолда таржима дастурлари ёрдамида матнларни автоматик таржима қилиш учун;

4. ахборотни сақлаш ва тўплаш учун (CD-дисклар, flash-карталар);

5. алоқа учун (Internet, электрон почта);

6. графика ва овозни қайта ишлаш ва кўпайтириш учун, ўқув ва ўқув филмлари, мултфилмлар, рекламалар, ўқув компьютер дастурлари, ўйинлар, интерактив саёҳатлар, энциклопедиялар ва бошқалар.;

7. тадқиқот натижаларини тарғиб қилиш ва амалга ошириш (такдимотлар, оммавий ахборот воситаларида, Интернетда нашрлар).

Чет тили фанининг ўзига хослиги бу ҳолатларнинг деярли барчасида компьютер технологияларидан тўлиқ фойдаланиш имконини беради. Грамматикани ўқитишда диаграммалар, жадваллар, графикалар, чизмалар ва уларни лойиҳалашнинг турли усуллари (интерактив доска, шахсий компьютер экранлари, принтерда чоп етиш) фойдаланиш жуда самарали. Деярли ҳар қандай мавзунини ўрганишда компьютер технологияларидан фойдаланиш мумкин. Муваффақиятли ранг дизайни, диаграммалар ва жадваллардан фойдаланиш, овозли ҳамроҳлик (чет тилидаги мисолларни талаффуз қилиш) билан material осонроқ ва тезроқ қабул қилинади, чунки рецепторларнинг аксарияти иштирок этади. Дарсга сарфланган вақт ҳам камроқ бўлади, чунки материални доскага ёзишга ҳожат қолмайди.

Ва агар барча талабалар уйдаги шахсий компьютерларга эга бўлса, материални рақамли медиада (CD, DVD, flash-карталар) сақлаш ва компьютерга ўтказиш мумкин. Кўпинча сўзнинг "имлосини билмаслик" муаммоси мавжуд ва компьютер технологияларидан фойдаланганда бу муаммо бутунлай йўқолади. Компютердан янги лексик материаллар, янги сўзлар нақшлари билан танишиш учун самарали фойдаланиш мумкин. Шаклланган билим, кўникма ва кўникмаларни мустаҳкамлаш ва қўллаш босқичида компютердан тингловчиларнинг шахсий хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда турли хил коммуникатив вазифалар ва вазиятларда фойдаланиш мумкин.

Бу дастур материални муваффақиятли ривожлантириш учун мақбул шароитларни яратиши мумкин, шу билан бирга барча талабалар учун етарли ва мумкин бўлган иш юқини таъминлайди. Internet ресурсларидан фойдаланиш талабаларга ўзларининг коммуникатив фаолиятини ҳақиқатга яқинлаштиришга имкон беради, масалан, "квартира" мавзусини ўрганишда уй-жой сотиб олиш ва сотиш учун рекламаларни кўриш, "бўш вақт" мавзусига мос экскурсия танлаш. Саёҳат " ва бошқалар. Форумлардаги танишув ва мулоқот талабаларни ўрганилаётган тил мамлақати ҳақиқатларига яқинлаштиради, сўз бойлигини иборалар, jargon иборалар ва замонавий ёшлар луғати билан бойитади. Компютер ўқитувчи томонидан талабалар фаолиятини назорат қилиш воситаси сифатида ҳам, ўзини ўзи бошқариш воситаси сифатида ҳам кенг қўлланилади. Компютер тестидан якуний ёки оралик текшириш усули сифатида фойдаланиш мумкин. Имкониятларга қараб, талабалар тестни таълим муассасасининг

маҳаллий тармоғидаги шахсий компьютерларда ёки Интернетда топширишлари мумкин.

Бундай тест ёрдамида натижаларни тезда олиш ўқитувчига ўқув жараёнини ўз вақтида созлаш, орқада қолишнинг олдини олиш ва талабалар билан individual иш олиб бориш имконини беради. Бу талабага чет тилини ўрганишда қандай ютуқларга еришганини ва нима устида кўпроқ ишлаши кераклигини тушунишга ёрдам беради. Кафедра ўқитувчилари инглиз тили курсининг барча асосий мавзуларини ўз ичига олган катта маълумотлар базасини ўз ичига олган ўқув тест топшириқларини туздилар.

Талабалар ушбу тестларни компьютер синфларида мустақил равишда ҳам, ўқитувчи раҳбарлигида ҳам бажариш учун яхши имкониятга эга. Ушбу турдаги иш мамлакатимизда компьютер синовлари шаклида ўтказиладиган имтиҳонларга тайёргарлик жараёнида, шунингдек оралиқ давлат назоратига тайёргарлик жараёнида қўлланилади. Тестни мустақил равишда бажариш орқали талаба йўл қўйилган хатоларни ва тўғри жавобларни аниқ кўриши мумкин. Имтиҳонларга ва эсселарга тайёргарлик жараёнида компьютер технологияларидан фойдаланиш билан ишлаш тажрибаси шуни кўрсатадики, талабалар ўқув материалларини анча тез ва мазмунли ўрганадилар.

Фойдаланилган адабиётлар

1. Владимирова Л. Р. Чет тили дарсларида Internet. ИЯШ, 3-сон, 2002 йил.
2. Петрова Л. Р. Чет тили дарсларида компьютерлардан фойдаланиш вақт талабидир. ИЯШ, 5-сон, 2005 йил
3. Апатова Н. В. Мактаб таълимида ахборот технологиялари. - М., 1994
4. Полат Е. С., Бухаркина М. Ю., Моисеева М. В., Petrov A. E. Таълим тизимидаги янги педагогик ва ахборот технологиялари. - М., 2001
5. Гузеев, В. В. таълим технологиялари контекстида педагогик техника / В. В. Гузеев. - М., Халқ таълими, 2001.
6. Горчакова-Сибирская, М. Р. Касбий таълимдаги инновациялар: педагогик технологиялар: тадқиқотлар. қўлланма / М. Р. Горчакова-Сибирская. - М., 2001.
7. Чернилевский Д. В. Олий таълимда дидактик технологиялар. - М., 2002.